

Valtuustoaloite 12.9.2025

Koulutusta ja ennaltaehkäiseviä toimia huumeiden (etenkin alfa-PVP ”peukku” -huumeen) torjumiseksi Pohjois-Pohjanmaalla

Alfa-PVP eli niin sanottu ”peukkuhuume” on viime vuosina noussut esille erityisesti Etelä-Suomen kaupungeissa. Kyseessä on erittäin voimakas ja vaarallinen synteettinen huume, jonka käytön yleistymisen aiheuttaa vakavan riskin terveydelle, turvallisuudelle ja hyvinvoinnille. On tärkeää, että Pohjois-Pohjanmaalla varaudutaan ilmiöön ennakoivasti ennen kuin se laajasti leviää alueellemme.

Tilastokeskuksen kuolemansyyntilaston mukaan **nuorten huumekuolemat lähes kaksinkertaistuivat vuonna 2023**. Eniten huumekuolemia oli 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa huumeisiin kuoli yhteensä 91 alle 25-vuotiaasta nuorta. Luku on enemmän kuin koskaan aiemmin vuodesta 2006 alkavan mittaushistorian aikana. **Tilastokeskuksen mukaan joka neljäs 15–24-vuotiaana kuollut menehtyi huumeisiin.**

Poliisin mukaan erittäin vaarallisen alfa-PVP-huumausaineen takavarikot ovat merkittävästi lisääntyneet Suomessa. THL:n jätevesitutkimuksen seurannan mukaan ”peukku” on lisääntynyt pääkaupunkiseudulla merkittävästi vuoden 2022 alusta lähtien. Julkisuudessa laajasti uutisoitu peukku tekee käyttäjistä arvaamattomampia ja väkivaltaisempia. Käyttö lisää kiihtyneisyyttä, paranoidista psykoosia, väkivaltaista käyttäytymistä, sekavuutta, kognitiivisia ongelmia, voimakasta sekavuutta, kovaäänisyyttä, aisti- ja vainoharhaisuutta, hallusinaatioita ja ennakoimatonta voimakasta väkivaltaista käyttäytymistä.

Alfa-PVP:tä voidaan käyttää polttamalla, höyrystämällä hengittämällä, suonensisäisesti piikittämällä, nuuskaamalla suun limakalvoille imeyttäen ja nieltynä. Alfa-PVP:tä voidaan käyttää myös ”vapettamalla” eli sähkötupakan kanssa ja tämä on erityisen huolestuttavaa, sillä se voi helpommin houkutella uusia käyttäjiä ja kokeilijoita.

Pohteen palveluissa työskentelevillä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaisilla on keskeinen rooli huumeiden käytön varhaisessa tunnistamisessa, ennaltaehkäisyssä ja hoitoon ohjaamisessa. Tarvitaan ajantasaisia tietoja ja koulutusta, jotta ammattilaiset osaavat tunnistaa varhain huumeiden ja erityisesti alfa-PVP:n käytön merkkejä, puuttua tilanteisiin matalalla kynnyksellä ja ohjata henkilö nopeasti oikean avun piiriin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue käynnistää selvityksen alfa-PVP:n ja muiden huumaus- ja päihdeaineiden ennaltaehkäisyn lisäämiseksi alueellaan, päivittää ajantasaisen tietopaketin ja/tai koulutuksen, joka tarjoaa Pohteen sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle, kouluterveydenhoitajille, opiskeluterveydenhuollon työntekijöille ja paikallisille ajantasaisen tietoiskun alfa-PVP:n ja muiden huumausaineiden vaaroista, käyttötavoista, tunnistamisesta, varhaisesta puuttumisesta ja ennaltaehkäisystä. Lisäksi Pohde arvioi ennaltaehkäisevän työn lisäämistä yhteistyössä poliisin, järjestöjen ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa.

Tietopaketin/koulutuksen voisi mahdollisesti toteuttaa yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen, poliisin ja järjestöjen kanssa.

Tavoitteena on, että Pohteen alueella osataan varautua huumeiden uusiin ilmiöihin ennakoivasti, vahvistaa työntekijöiden kykyä tunnistaa ja ehkäistä huumeiden käyttöä, turvata etenkin lasten ja nuorten hyvinvointi, sekä vahvistaa viranomaisten ja paikallisten kykyä toimia yhdessä huumehaittojen ehkäisemiseksi.

Allekirjoittaneet:

Susanna Kisner ja Kokoomuksen aluevaltuustoryhmä

Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä

Sosiaalidemokraattien aluevaltuustoryhmä